

Fractievoorzitters- overleg

Vergadering van de gemeenteraad van 12 december 2012

Portefeuillehouder : A.A.M.M. Heijmans
J.M. Cardinaal

Behandelend ambtenaar : M.H.R.M. Wolfs-Corten

Nummer raadsvoorstel: RAD-000687

Doorkiesnummer : (0495) 575 206

Agendapunt: -

ONDERWERP

Besluiten tot het vaststellen van de Verordening op de rekenkamer gemeente Weert 2012.

AANLEIDING EN DOELSTELLING

Uw raad heeft op 2 juni 2005 de Verordening op de rekenkamer gemeente Weert vastgesteld. Thans wordt voorgesteld deze verordening op een drietal onderdelen aan te passen:

1. het wijzigen van de tot op heden gehanteerde procedure om rekenkamerrapporten in raadscommissie en raad te behandelen;
2. het invoeren van een jaarlijks evaluatiegesprek door het fractievoorzittersoverleg met de voorzitter van de rekenkamer;
3. het duidelijker verankeren van de ambtelijke ondersteuning van de rekenkamer door de griffie.

De hierboven gehanteerde nummering wordt hierna gebruikt om de overwegingen en voorstellen per onderwerp te beschrijven.

PROBLEEMSTELLING

1.

In de huidige constructie wordt een eindrapport van de RK, dat aan de raad is aangeboden, d.m.v. een procedureel initiatiefvoorstel vanuit het presidium (fractievoorzittersoverleg; hierna: FVO) in procedure gebracht. Het FVO behandelt noch het rapport noch het concept-initiatiefvoorstel omdat het FVO een gedepoliteerd orgaan is en geen inhoudelijke taken heeft. Bovendien wordt het initiatiefvoorstel zo spoedig mogelijk na ontvangst van het RK-rapport in procedure gebracht, hetgeen betekent dat de leden van het FVO het rapport nog amper hebben gelezen. Het initiatiefvoorstel dient er uitsluitend toe het rapport in procedure te brengen. Het RK-rapport wordt vervolgens behandeld in de raadscommissie AZ zijnde de raadscommissie voor de rekenkamer (dit is bepaald in de verordening op de rekenkamer; het begrip raadscommissie voor de rekenkamer komt voort uit de modelverordening van de VNG), waarbij de commissie tot welker taakveld het onderwerp behoort tevens wordt uitgenodigd. Deze werkwijze is destijds in de griffierskring Noord- en Midden-Limburg besproken. In deze gemeenten wordt op dezelfde manier gewerkt. De RK Weert heeft deze werkwijze als bijlage aan zijn RvO gehecht.

Vanuit uw raad is aangegeven dat deze werkwijze onlogisch en niet praktisch wordt gevonden. Het RK-rapport wordt behandeld in een raadscommissie tot welker taakveld het onderwerp niet behoort. De leden van de raadscommissie tot welker taakveld het onderwerp wel behoort worden uitgenodigd deze vergadering bij te wonen, hetgeen betekent dat deze raadsleden een extra vergadering hebben. Soms heeft het onderwerp van het RK-rapport raakvlakken met onderwerpen die op de agenda van de inhoudelijk betrokken commissie staan; als het rapport dan in een andere commissie wordt behandeld, kunnen deze raakvlakken met andere voorstellen niet uitputtend besproken worden. Indien het rapport inhoudelijk omstreden blijkt te zijn nadat het procedureel door een groep raadsleden met een positief advies in procedure is gebracht, kan dat ook politieke implicaties hebben.

2.

Bij het instellen van de rekenkamer in 2005 is in het raadsvoorstel aangegeven dat het functioneren van de rekenkamer (hierna: RK) na elke raadsperiode zal worden geëvalueerd. Dit is tot op heden niet gebeurd.

3.

Naar aanleiding van het feit dat de griffie in 2011 en 2012 een aanzienlijk aantal uren aan de secretariële ondersteuning van de RK heeft besteed en de opvattingen van de nieuw aangetreden voorzitter van de RK hieromtrent, is in het fractievoorzittersoverleg gesproken over de inzet van de griffie. Het fractievoorzittersoverleg vervult momenteel namens de raad de werkgeversrol met betrekking tot de griffie. Geconcludeerd is dat de regelgeving op dit punt helder is. In aanvulling daarop heeft het FVO er wel toe besloten het maximaal aantal door de griffie aan de ondersteuning van de RK te besteden uren te bepalen op 175 uur per jaar, inclusief eventuele extra voorkomende werkzaamheden als het doorlopen van sollicitatieprocedures voor leden van de RK. Om verdere discussies hieromtrent te voorkomen wordt voorgesteld de verordening op de RK op dit punt aan te scherpen.

Overig

Tot op heden heeft de RK ervoor gekozen het uitvoeren van onderzoeken uit te besteden aan externe bureaus. De voorzitter van de RK heeft op 7 mei 2012 bij de behandeling van het jaarverslag 2011 en het onderzoeksplan 2012 van de RK in de raadscommissie voor de RK, de raadscommissie AZ, de wens geuit om als RK zelf onderzoeken uit te voeren. Dit is goedkoper dan het inschakelen van externe bureaus, waardoor kosten kunnen worden bespaard. De commissie stond positief tegenover het uitvoeren van onderzoeken in eigen beheer door voorzitter en leden van de rekenkamer als dat goedkoper is en men zelf de vereiste deskundigheid op het onderzoeksonderwerp heeft. Aangegeven is dat indien overgegaan wordt tot het mogelijk maken van zowel onderzoek in eigen beheer als uit te besteden onderzoek de verordening dient te worden aangepast. Afsproken is dat de voorzitter van de rekenkamer, de voorzitter van de commissie AZ en de griffier over aanpassing en uurtarief overleg voeren. Dit overleg heeft plaatsgehad op 25 juni 2012.

De Gemeentewet verbiedt niet dat de leden van de RK zelf onderzoek doen (artikel 182 Gemeentewet laat in het midden of de RK zelf onderzoek moet doen of dit kan uitbesteden). Indien een gemeente dit mogelijk wil maken dient dit (o.m. budgettair) zijn regeling te vinden in de verordening op de RK.

In de "Handreiking lokale rekenkamer en rekenkamerfunctie" van de VNG en de NVRR (Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies) van januari 2011 wordt aanbevolen om externe leden van de RK louter te belonen op basis van door de raad vastgestelde vaste vergoedingen. Dit sluit ook aan bij wat binnen het openbaar bestuur gebruikelijk is. Ook gemeenteraadsleden die lid zijn van een rekenkamercommissie ontvangen uitsluitend hun vaste raadsvergoeding en, indien de raad daartoe bij verordening besluit, daarenboven een vaste toelage. Raadsleden die lid zijn van een rekenkamercommissie mogen geen uren declareren indien zij zelf onderzoek verrichten. De Handreiking geeft aan dat wanneer er behoefte bestaat om (extra) onderzoekscapaciteit in te huren, die van buiten de RK dient te komen. Een RK dient daarvoor budget beschikbaar te hebben. De reden dat de Handreiking deze aanbeveling doet is dat bij het uitvoeren van onderzoek door leden van de RK zelf op basis van urendeclaratie risico's van belangenverstremming ontstaan. Dit klemmt temeer bij RK-leden die zelf een adviesbureau hebben. Er is dan immers sprake van externe leden die vanuit een (commerciële) onderzoeksfunctie tegen betaling van uurvergoedingen onderzoek verrichten voor een RK waarvan zij zelf deel uitmaken. De vraag is dan of deze leden vrij kunnen oordelen over nut en noodzaak van het onderzoek, alsmede diepgang en reikwijdte ervan. Daarom heeft een vaste vergoeding de voorkeur van de VNG. De modelverordening op de RK van de VNG bevat ook geen voorbeeldregeling die urendeclaratie mogelijk maakt.

In Weert zijn in de huidige constellatie zowel de voorzitter als de beide leden van de RK in het dagelijks leven als adviseur en onderzoeker aan een adviesbureau verbonden. Hierdoor kan in relatie tot het werk voor de rekenkamer de schijn van belangenverstremming ontstaan. Niet duidelijk is of een lid van de RK in die hoedanigheid of als adviseur werkzaam bij een adviesbureau een onderzoek uitvoert.

Het is voor de raad slechts in beperkte mate mogelijk toe te zien op een correct verloop bij het declareren van uren in geval van het uitvoeren van onderzoek in eigen beheer. Dit is evenzeer het geval indien het onderzoek wordt uitgevoerd door een daarvoor ingehuurde externe onderzoeker. In geval van het uitbesteden van onderzoek wordt echter een aanbestedingsprocedure doorlopen waarin drie verschillende aanbiedingen met elkaar worden vergeleken. De inschatting of het geraamde aantal uren en het uurtarief reëel zijn kan dan beter worden gemaakt.

OPLOSSINGSRICHTINGEN

1.

Hoe kan deze procedure er ook uitzien? Omdat de rekenkamer een door uw raad ingesteld instituut ter versterking van de controlerende rol van de raad is, zou het onlogisch zijn als het college de raad voorstelt op welke wijze te besluiten naar aanleiding van de aanbevelingen uit een rekenkamerrapport. Het college heeft zijn opvattingen over het rapport ook al kenbaar gemaakt in de bestuurlijke reactie. De rekenkamer heeft zelf geen recht van initiatief, de griffie evenmin. Bovendien heeft de griffie niet op alle terreinen de benodigde kennis en is het niet aan de griffie om een mening te hebben over rekenkamerrapporten.

Het is mogelijk een inhoudelijk initiatiefvoorstel in procedure te brengen, door het FVO, de raadscommissie voor de rekenkamer (de commissie AZ) of de raadscommissie tot welker taakveld het onderwerp behoort. Eerstgenoemde optie is niet wenselijk omdat het FVO zoals gezegd een gedepoliteerd orgaan is en geen inhoudelijke taken heeft. De raadscommissie voor de rekenkamer (commissie AZ) is vaak niet de commissie tot welker taakveld het onderwerp van het RK-rapport behoort. Het meest logisch is het derhalve om deze taak bij de inhoudelijk betrokken raadscommissie neer te leggen.

Voorgesteld wordt de volgende procedure te hanteren:

- rapport wordt door RK aan raad aangeboden, i.a.a. college;
- rapport wordt zonder raadsvoorstel op agenda gezet van commissie tot welker taakveld het onderwerp behoort, (voorzitter) RK houdt presentatie tijdens die commissievergadering;
- commissiegriffier maakt inhoudelijk raadsvoorstel (initiatiefvoorstel vanuit inhoudelijke raadscommissie) op basis van commissiebehandeling (mits fracties grotendeels op één lijn zitten);
- de volgende vergadering komt het rapport met inhoudelijk raadsvoorstel in de commissie aan de orde, aansluitend in de raad;
- betreft het een eenvoudig onderzoek met conclusies en aanbevelingen, die zonder meer door de raad overgenomen kunnen worden, of blijven de opvattingen van de verschillende fracties na de commissiebehandeling sterk uiteen lopen, dan gaat het rapport meteen na de eerste commissiebehandeling met een procedureel initiatiefvoorstel vanuit de inhoudelijke raadscommissie, opgesteld door de griffie, meteen door naar de raad, alwaar amendementen kunnen worden ingediend;
- een rapport wordt altijd in de plenaire raad behandeld;
- als nakoming van de aanbevelingen een raadsbesluit noodzakelijk maakt, zorgt het college ervoor dat een raadsvoorstel aan de raad wordt voorgelegd; betreft het nakoming door het college, dan wordt de raad hiervan in kennis gesteld via de jaarstukken of indien nodig d.m.v. een rapportage of brief.

Voorgesteld wordt de raadscommissie voor de RK (raadscommissie AZ) af te schaffen. Het fractievoorzittersoverleg krijgt de taak zorg te dragen voor de bemensing van de RK en het onderhouden van de contacten met de RK. Het fractievoorzittersoverleg voert ook het jaarlijkse evaluatiegesprek met de voorzitter van de RK. Het fractievoorzittersoverleg doet geen initiatiefvoorstellen meer (via de commissie AZ) aan de raad betreffende RK-rapporten. Deze taak komt te liggen bij de raadscommissie tot welker taakveld het betreffende onderzoek behoort.

In artikel 10 lid 2 van de verordening en bijbehorende toelichting lopen de begrippen technische en bestuurlijke reactie door elkaar, alsmede de termen concept-rapport, ontwerp-rapport, definitief rapport en eindrapport. Om onduidelijkheid te voorkomen wordt voorgesteld om te spreken over eindrapport als zijnde het uiteindelijke, openbare, aan de raad aangeboden en gepubliceerde rapport en alle versies daarvoor aan te duiden als concept-rapport.

In de Gemeentewet is aangaande het jaarverslag van de rekenkamer alleen bepaald dat het door de rekenkamer wordt toegezonden aan raad en college. Tot op heden is dit verslag behandeld in de raadscommissie voor de rekenkamer, de raadscommissie Algemene Zaken. Maar gelet op het verschuiven van taken m.b.t. de rekenkamer naar het fractievoorzittersoverleg is het logischer om ook deze taak bij dit overleg neer te leggen.

Bovenstaande wordt vastgelegd in voorliggende vast te stellen concept-verordening.

2.

Vanuit raad en FVO is de wens om te evalueren recentelijk wel geuit. De vraag is daarbij gesteld of het mogelijk is dat de raad functioneringsgesprekken houdt met voorzitter en leden van de rekenkamer. In wet- en regelgeving is hieromtrent niets geregeld. Er is alleen bepaald dat de leden van de rekenkamer worden benoemd voor een periode van 6 jaar. De ontslaggronden zijn genoemd in artikel 81c, lid 6 en 7 van de gemeentewet. Een ontslaggrond is wanneer een lid ernstig nadeel toebrengt aan het in hem gestelde vertrouwen. De raad benoemt weliswaar voorzitter en leden van de rekenkamer, maar er is geen sprake van een werkgever-werknemer-verhouding. De rekenkamer heeft een onafhankelijke positie als autonoom orgaan. Deze onafhankelijke positie is cruciaal om de doelstellingen van de instelling van een rekenkamer te kunnen bereiken. Gemeenteraden hebben wel behoefte aan periodiek overleg met hun rekenkamers of -commissies. Er zijn in gemeenten dan ook werkvormen op dit terrein ontstaan. Zo wordt er bijvoorbeeld jaarlijks een ontwikkelgesprek gehouden, of een gesprek waarbij over en weer kritische vragen kunnen worden gesteld. Geconcludeerd moet worden dat het evalueren van de werkzaamheden van de rekenkamer zeer wel mogelijk is, maar niet zover kan gaan dat deze evaluatie het karakter krijgt van een formeel functionerings- of beoordelingsgesprek door de raad met de leden van de rekenkamer.

Om tegemoet te komen aan de wens vanuit uw raad om periodiek met de rekenkamer te kunnen spreken wordt voorgesteld dat het fractievoorzittersoverleg jaarlijks een evaluatiegesprek houdt met de voorzitter van de rekenkamer. Dit wordt vastgelegd in voorliggende vast te stellen concept-verordening.

3.

Artikel 8 van de verordening en de bijbehorende toelichting aanscherpen zoals omschreven in bijgaande concept-verordening.

Overig

Voorgesteld wordt niet over te gaan tot het invoeren van de mogelijkheid voor de rekenkamer om onderzoek in eigen beheer te doen tegen een uurvergoeding.

COMMUNICATIE

Uw besluiten tot vaststelling van de nieuwe verordening en tot intrekking van de bestaande verordening worden ingevolge artikel 139 van de Gemeentewet op de gebruikelijke wijze bekend gemaakt. De nieuwe verordening treedt in werking op de dag volgende op die van de bekendmaking van het besluit. Op grond van artikel 140 van de Gemeentewet ligt de nieuwe verordening voor een ieder kosteloos ter inzage.

EVALUATIE

Niet van toepassing.

ADVIES RAADSCOMMISSIE

P.M.

VOORSTEL FRACTIEVOORZITTERSOVERLEG

Besluiten tot het vaststellen van de Verordening op de rekenkamer gemeente Weert 2012.

Bijbehorend ontwerp-raadsbesluit bieden wij u hierbij ter vaststelling aan.

Het fractievoorzittersoverleg,

Fractie VVD,
H. Peters

Fractie CDA,
H. Stals

Fractie Weert Lokaal,
L. Kusters

Fractie PvdA,
F. Kadra

Fractie SP,
J. Goubet

Fractie D66,
M. Stokbroeks

Fractievoorzitters- overleg

Nummer raadsvoorstel: RAD-000687

RAADSBESLUIT

De raad van de gemeente Weert,

gezien het voorstel van het fractievoorzittersoverleg van 8 november 2012;

b e s l u i t :

De Verordening op de rekenkamer gemeente Weert 2012 vast te stellen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 12 december 2012.

De griffier,

De voorzitter,

M.H.R.M. Wolfs-Corten

A.A.M.M. Heijmans